

d) *Útlevel vizsgálat a mellékutakon.*

A határon átvezető mellékutakra a csendőrségnek állandóan fel kell ügyelnie abból a célból, hogy idegenek a határt mellék ösvényeken (csempész utakon) át ne léphessék. Ezeken az utakon talált egyéneket fokozottabban kell ellenőrizni és ha azok a határt jogosulatlanul lépték át és náluk esetleg elvámolás alá tartozó tárgyak találhatók: őket a szükséges eljárás megindíthatása végett előbb az illetékes pénzügyi hatósághoz, azután pedig az esetleges rendőri eljárás végett a határszéli rendőrhatósághoz kell elővezetni.

e) *Az útlevel vizsgálat mikénti teljesítése.*

Mindazokat, akik az ország határát bármely közlekedési eszközzel vagy gyalog oly pontokon lépik át, ahol útlevel kötelezettség áll fenn: a csendőrség az útlevel vagy átlépési igazolvány előmutatására felszólítani köteles és a határt átlépni kívánók az arra jogosító igazolványukat felmutatni, illetve neki átadni tartoznak.

Az útlevelek és igazolványok átvizsgálásánál azok érvényességének megállapítása után a figyelmet főleg arra kell fordítani, hogy a személyleírási adatok a felmutató tulajdonosra illenek-e.

Egymagában azon körülmény, hogy az útlevel kellően láttamozva van, nem zárja ki a személyazonossági gyanút. Az útlevel vizsgálatnál tehát mindenkor arra kell ügyelni, vajjon az útlevelben leírt foglalkozás összeegyeztethető-e az utas kinézésével, illetőleg, ha az útlevel az utazó személyleírását is magában foglalja, talál-e az arra?

A szükséghez képest az utas sajátkezű aláírását az útlevelen lévő aláírással össze kell hasonlítani.

Az útlevelek hitelességére nézve foganatosítandó vizsgálatoknak a legnagyobb pontosság és lelkiismeretesség mellett gyorsan kell történni.

Magyar alattvalók és külföldiek útleveleit és úti igazol-

ványait — a statisztikai adatgyűjtéshez netalán szükséges adatok kijegyzése után — ha rendben találtattak, az e célra szolgáló bélyegzővel le kell bélyegezni.

A magyar alattvalókat, kiknek a határon való belépésükor útlevelük nincsen vagy az már lejárt, a határon át kell ugyan bocsátani, de az ilyen egyéneket a határnak útlevel nélkül való átlépése miatt az eljárás megindítása céljából az illetékes határszéli rendőrhatóságnál fel kell jelenteni.

Az országból való kilépéskor útlevel vagy átkelési igazolvánnyal nem bíró magyar alattvalókat a határállomáson fel kell tartóztatni, illetve visszautasítani.

Az országba való belépéskor útlevellel nem bíró külföldieket (kivéve az országon megszakítás nélkül keresztül utazókat) a határállomásról vissza kell utasítani, illetve a belépésben meg kell akadályozni.

A visszautasított külföldieket visszautazásukig felügyelet alatt kell tartani.

Ha az ily külföldiek a visszautazási felhívásnak nem engedelmeskednének: őket a csendőrség további eljárás végett az illetékes határszéli rendőrhatóságnak adja át.

Azokat a külföldieket, akik az országból való kilépéskor útlevellel nem rendelkeznek, de személyazonosságukat tekintve vehető okmányokkal (arcképes igazolvány, munkakönyv, cselédkönyv, stb.) igazolni képesek, a tovább utazásban nem szabad megakadályozni, de egyuttal figyelmeztetni kell őket a szomszédállam esetleges útlevel szigorára.

Az ily külföldi utasoknál a személyazonosság bizonyításának minden módja meg van engedve és mihelyt személyazonosságuk megállapítást nyert és egyéb ok vagy szükség az ellenük való eljárásra nem forog fenn: útjukat folytathatják. Abban az esetben azonban, ha a személyazonosság semmiképp sem volna megállapítható vagy ha alapos gyanú forogna fenn az iránt, hogy egy más egyén útlevelét vagy igazolványát használja: a

további utazás meg nem engedhető és őt a további eljárás végett az illetékes határszéli rendőrhatalóságnak kell átadni.

A külföldi diplomácia tagjaitól, ha személyük ismeretes, útlevelük felmutatása nem kívánható, ha azonban erre valamely okból vagy tévedésből mégis felhivatnának: útlevelüket láttamozni nem kell.

Azok, akiknek a határátlépés az 1909. évi II. t. c. és az 1903. évi V., VI. és VIII. t. c. értelmében tiltva van: a legutóbb idézett törvény 2. §-ának e) pontja, illetőleg ezen utasítás 7. §-a alapján a határon nem bocsájthatók át, sőt ebben őket szükség esetében karhatalommal is meg kell gátolni.

A más névre szóló vagy hamisított, úgyszintén a magyar alattvalók részére más (kül) államok által kiállított útleveleket el kell kobozni és jelentés kíséretében a határszéli rendőrhatalóságnak beküldeni.

A szabályszerű útlevel vagy átkelési igazolvány helyett felmutatott igazolójegyek, községi személyleírások vagy bármely más pl. azt tanúsító bizonyítványok, hogy az illető útlevelért folyamodott, igazolványul el nem fogadhatók és az ilyeneket előmutatóknak a határon való átkelés meg nem engedhető.

Abban az esetben, ha külföldi tisztek és katonai hivatalnokok egyenruhában és karddal — útlevel nélkül — a határon át akarnak kelni: az nekik — épen úgy mint a polgári egyéneknek — meg nem engedhető; ha pedig már átkeltek, vissza kell őket utasítani. Ha az eként figyelmeztetett és felhívott tiszt vagy katonai tisztviselő az ország területéről nem távoznék: erről a határszéli rendőrhatalóságnak azonnal jelentést kell tenni, egyúttal pedig az illető ténykedésére folytonosan felügyelni.

Útlevellel ellátott külföldi tiszteket vagy katonai hivatalnokokat, ha útlevelükben az egyenruha viselésének engedélye nincs feltüntetve, figyelmeztetni kell, hogy az egyenruha hordása tilos. Ha e figyelmeztetésnek nem felelnének meg: úgy

erről azon katonai (honvéd) állomás parancsnokságnak, amelynek területére utaznak, azonnal (távírat, telefon útján) jelentést kell tenni. A külföldi fegyveres erőhöz tartozó legénységi állományú egyénekkel szemben határátlépés esetén hasonló eljárást kell követni.

Románia és Magyarország között a cs. és kir. közös hadseregbeli, haditengerészeti, honvéd és csendőr, — valamint a Román tisztekre (katonai tisztviselőkre) nézve megállapodás jött létre, hogy azok a katonatisztek (katonai tisztviselők), akik az illetékes állomás parancsnokságuk által kiállított határátkelési igazolvánnyal vagy felsőbb engedélylyel el vannak látva, Brassó és Sinaja, nemkülönben Nagyszeben és Celi-manesti között a határt kölcsönösen egyenruhában is átléphetik és az említett helyekre utazhatnak, ahol 24 órás tartózkodáson belül a jelentkezési kötelezettség alól fel vannak mentve. A jogérvényes igazolvánnyal, vagy felsőbb engedélylyel nem bíró, illetve román tiszti voltukat igazolni nem tudó román tisztekkel szemben az eljárás ugyanaz, mint az útlevellel nem bírókkal szemben.

Romániával történt megegyezés szerint Orsova és Verciorova között az ottani tisztviselőknek és lakosoknak kölcsönösen meg van engedve, hogy — amennyiben a csendőrség (rendőrség) előtt személyesen ismeretesek — a határt útlevel vagy átkelési igazolvány nélkül is átléphetik.

A kivándorlás céljából tömegesen keresztül utazó külföldiek Magyarországon át az utat megszakítás nélkül tartoznak megtenni. Az ily egyének útleveleit a határállomásokon elszedni, jegyzékbe foglalni és — a mennyiben a vonattal vagy gőzhajóval határrendőr tisztviselő nem utaznék — a jegyzéket a vasúti kalauznak vagy hajóvezetőnek kell átadni, hogy az azt Budapesten a pályaudvaron szolgálatot teljesítő ügyeletes államrendőrségi tisztviselőnek, vagy pedig a Dunaparti kerületi államrendőr kapitányság közegének adja át. Ily kivándorlási célból utazó külföldiekről a fő- és székvárosi államren-

dörség megfelelő pályaudvari kirendeltségét, illetőleg dunai kapitányságát a kivándorlók elindulásakor táviratilag értesíteni kell. A nem kivándorlási, hanem üzleti, egészségi vagy szórakozási célból az ország területére belépő külföldiekre nézve a fent felsorolt általános szabályok nem vonatkozhatnak.

Az útlevel szabályok áthágása az 1903. évi VI. t. c. 15. §-a alapján lesz büntetve, miből kifolyólag az e szabályok ellen vétőket a csendőrség a határszéli rendőrhatalomhoz vezesse elő.

15. §.

A csempészet megakadályozása.

Az ország határán az áruk ki- és bevitele csakis a nyilvános — azaz az általában használt — utakon van megengedve. Úgy a vámköteles, mint a vámmentes áruk mellékutakon való szállítása a vámszabályok 21. §-a értelmében tilos.

Az, aki a nyilvános forgalomban használt utak szándékos elkerülésével mellék- vagy úgynevezett csempész utakon hoz vagy szállít tárgyakat; továbbá, aki nyilvános úton szállítja ugyan a tárgyakat, de azokat elrejtí vagy eltitkolja: csempészt követ el.

A csempészet megakadályozásában tartozik a csendőrség a határrendőrségi, pénzügyi, erdészeti, állatorvosi, nemkülönben más hivatalos közegekkel kölcsönösen közreműködni és őket karhatalmi segélyben és támogatásban is részesíteni.

Ha a csempészet gyanuja forog fenn, vagy csempészés szándékáról a csendőrőrs vagy csendőrijárőr értesül, azt az illetékes hatóságnak azonnal bejelenti. A csempészen tetten ért vagy azt megkísérelt egyéneket az illetékes hatósághoz elővezetni, a csempészen ért és szökésben levő egyéneket üldözni, azokat elfogni és az illetékes hatósághoz bekísérni köteles.

Az 1888. évi XIV. t. cikkel becikkelyezett Magyar-Román

határegyezmény alapján kiadott határőrizeti utasítás 31., 32. és 33. §-a szerint az erdőtermékek lefoglalásánál az erdészeti alkalmazottak a csendőrség támogatását igénybe vehetik.

A csendőrijárőr az előző pontban említett határőrizeti utasítás 35. §-a értelmében arra ügyeljen, hogy oly helyeken, hol a m. kir. belépő állomás a határszéltől távolabb — az ország belseje felé — esik, a Romániából behozott állatok és állati nyerstermények csakis az e célra kijelölt utakon hajtassanak, illetve szállíttassanak; az ez utakon kívül talált ily állatokat és állati nyersterményeket az 1888. évi VII. t. c. végrehajtása tárgyában 1888. évi 40000. szám alatt kibocsátott földművelésügyi ministeri rendelet 311. §-a értelmében vegye őrizetbe és a legközelebbi m. kir. belépő állomásnak adja át. Kivételt képez:

a) ha a szállító vagy hajtó valamelyik m. kir. belépő állomás által kiállított és még érvényes igazolvánnyal bizonyítja, hogy az abban leírt állataival Román területre és vissza más úton is közlekedhetik;

b) ha a szállító vagy hajtó az állataira vonatkozó marhalevélnék, illetőleg állati nyers terményeire vonatkozó származási bizonyítványnak hátlapján a m. kir. belépő állomás szakértője igazolja, hogy az állatok, illetőleg az állati nyers termények vizsgálatát állategészségügyi rendőri szempontból fogantatosította;

c) ha a szállító vagy hajtó a határrendezés folytán kettészelt birtoktesten találtatván, az 1904. évi 70000. számú B. M. rendelet 28. §-ában jelzett és e rendelethez F) alatt mellékelt minta szerint kiállított „Határszéli közlekedési igazolvány“-t tud felmutatni.

A csendőrőrsök a csempészzel összefüggő büntetendő cselekmények vagy azok alapos gyanujának bizonyítása iránt az állami hatóságoktól és bíróságoktól kapott felhívásoknak megfelelni és az illető bíróságot vagy hatóságot támogatni tartoznak.

16. §.

A kivándorlás ellenőrzése.

A kivándorlásról általában az 1909. évi II. t. c. és az annak végrehajtása tárgyában kiadott 57.000. számú utasítás, nemkülönben az 1911. évi 45.000. és 55.000. B. M. számú körrendelet rendelkezései intézkednek.

A csendőrörsök fő feladatát képezze: a titkos kivándorlási ügynököket és jogosulatlan kivándorlást elősegítőket ki nyomozni, továbbá arra ügyelni, hogy kivándorlás céljából útleveél és hajójegy nélkül senki az ország területét el ne hagyja, hogy a kivándorlók által a tengerentúli szállításra csak az engedélyezett hajóvállalatok hajói vétessenek igénybe s hogy a kivándorlás csak a felállított határállomásokon keresztül történjék.

A csendőrörsök feladata továbbá gondosan ellenőrizni, hogy a kivándorlók az országot más, mint a megengedett utakon keresztül, el ne hagyják; éber figyelemmel kíséreni, hogy az útra kelt kivándorlók nem csábítás áldozatai-e; végül nagyobb csoportban utazóknál megállapítani, ki a vezetőjük, nem hivatásos ügynök-e az illető, avagy nem ügynök biztatására viszi-e magával a kivándorló csapatot.

Az 1909. évi II. törvénycikk 50. §-a értelmében engedélylyel bíró szállító vállalkozó vagy alkalmazottja által küldött és e törvény értelmében tiltott, úgyszintén az engedélylyel nem bíró szállító vállalkozó vagy megbízottja által küldött és a kivándorlási üzlet körébe tartozó mindennemű leveleket, hirdetményeket, nyomtatványokat és hajójegyeket az eljáró csendőrrjárőr vegye őrizetbe és a lefoglalás elrendelése végett az illetékes közigazgatási vagy rendőrhatósághoz szolgáltatassa be.

17. §.

Idegen állambeli katonaszökevények őrizetbe vétele.

Idegen állambeli katonaszökevényeket, még azon esetben is, ha az illető állammal kiadatási szerződésünk nincs, őrizetbe kell venni és a legközelebbi közigazgatási, illetve határszéli rendőrhatósághoz elővezetni. (Egyebekben L. titkos függelék.)

18. §.

Őrskörletek megállapítása és a járőrszolgálat vezénylése.

A szolgálat célszerűbb vezényelhetése céljából az egyes őrsök részére az eddigi őrjárat beosztások helyett csak az őrskörlet területét kell megállapítani. Ezen megállapított területet az őrsparancsnok minél gyakrabban, különféle (változtatott) sorrendben és időben tárgyról-tárgyra (fontosabb tereptárgyakat minél többször) portyáztassa le, anélkül azonban, hogy az egyes tárgyakon való tartózkodásra meghatározott időt előírna.

A járőrök a portyázásnál tetszés szerinti utakat választhatnak, az egyes tárgyakon a szolgálat követelményeihez képest tetszés szerinti időn át tartózkodhatnak, csak arra köteleztetnek, hogy idő előtti vagy elkésett bevonulást, a tárgyak előírt sorrendjének megváltoztatását és egy ily tárgynak bármily okból elmulasztott leportyázását, bevonulás után — az okok felemlítésével — az őrsparancsnoknak jelentsék.

A szolgálati könyvben az előírt tereptárgyak leportyázásának elmulasztását röviden indokolni kell.

A járőrvezetőre (csendőrrre) van bízva a pihenést megszüntetni, vagy egész tartamában egy tárgyra szorítani.

Az őrsparancsnok határozza meg és írja elő — eddigi módon — az őrjárat lapon az őrjárat útirányát, a községeket és tereptárgyakat, továbbá a szolgálati idő tartamát, végül az eszközendő nyomozásokat és teljesítendő meghagyásokat.

A tereptárgyak előírt sorrendjét, ha csak a szolgálat érdeke vagy más fontos észleletek eltérést nem követelnek, mindenkor be kell tartani, az eltérést pedig bevonuláskor igazolni kell.

Egyrészt a határszél hatásosabb portyázása céljából és hogy az őrskörletek között leportyázatlan területek ne keletkezessenek, másrészt pedig, hogy közbiztonságilag fontos pontok több őrs által is portyáztassanak: az őrsparancsnok esetenként és a szükséghez képest a szomszédos őrskörletek legközelebbi fontosabb tereptárgyait is leportyázásra előírni köteles.

Az ezen idegen területen teljesített szolgálat alatt tapasztaltakat vagy észlelteket az illetékes őrsparancsnoksággal esetről-estére szó- vagy írásbelileg közölni kell.

A szolgálat vezénylésének alapjául az őrskörletet és az azzal határos tereptárgyakat feltüntető őrskörlet térképe (1 : 75000) és a távolsági kimutatás szolgál.

Az őrskörlet területnagyságának a megállapítására, a portyázandó tereptárgyaknak a kijelölésére és az őrskörlet térképének valamint a távolsági kimutatásnak a minta szerinti elkészítésére a szakaszparancsnok hívatott.

Az őrskörlet térképébe az egyes tereptárgyak, a szomszédos őrsállomások és a 7. bekezdés alapján azok körletéből portyázásra kijelölt tereptárgyak pontosan berajzolva és előbbieket vörös, utóbbiak fekete tintával aláhúzva legyenek.

Az őrskörlet térképét, valamint az A) és B) minta szerinti távolsági kimutatást szolgálati úton — jóváhagyás végett — a csendőrkerületi parancsnokságnak kell előterjeszteni.

A távolsági kimutatás belső baloldala a saját őrskörlet összes portyázandó tereptárgyait, a belső jobboldala a szomszédos őrsállomást és az annak körletéből portyázandó tereptárgyakat tünteti fel. A távolságok megállapításánál a megyei távolsági térkép adatait figyelembe kell venni.

Az őrsparancsnokra van bízva, hogy a terepviszonyokat, az időjárást, a szolgálat minőségét és az előre látható körülményeket is figyelembe véve és mérlegelve, az előírt tereptárgyak leportyázására kilométerenként hány percet számítson. (Kilométerenként 30 perctől 45 percig számítható. L. 1901. évi 6275/eln. H. M. r.)

Az őrsparancsnok kötelessége felelősség terhe mellett lelkiismeretes gondot fordítani arra, hogy sem túl sok, sem pedig túl kevés szolgálati időt elő ne írjon.

Ügyeleti, — (vasúti, hajóállomás stb.) általában nem rendes portyázó, hanem csak egy tereptárgyra szorítkozó szolgálatot az eddigi módon és alakban kell előírni.

Az őrsjáratú lajstromba az őrskörlet összes községeit és tereptárgyait folytatólagosan kell bevezetni. Az „Őrsjárat“ rovatba semmi sem lesz írva.

A szolgálat előírása az őrsjáratú lapon a következő:

Elindulás rovata: mint eddig.

Meghagyás rovata:-ik. Rendes szolgálat

..... hó-n d. e. u.

..... óráig. Az előírt tereptárgyakat leportyázni. N. N. jv. N. N. csendőrrel.

aláírás.

A tereptárgyaknak az őrsjáratú lapba való beírása a Cs-1. a) jelzetű (Függelék) utasítás C) fejezet 11. pontja szerint történik.

A szolgálati könyvben az előírás:

.....-ik Rendes szolgálat.

Az előírt tereptárgyakat leportyázni stb. mint azt a „Függelék“ előírja.

A portyázás jelen elvek szerint — további intézkedésig — csakis az elhelyezési táblázatban határszéli, határmenti vagy nyári őrsöknek jelölt őrsökön történik.

B)

Szolgálat a román-szerb határon.

I. Szervezet.

19. §.

Az 1912. évi V. t. c. rendelkezéseiből kifolyólag az országnak Románia és Szerbia határa mentén lévő csendőrségi alosztályai a szolgálat egységesebb irányíthatása céljából kikülönített törzstisztek parancsnoksága alá helyeztetnek.

20. §.

A kikülönített törzstisztek felügyeleti területe kiterjed: Besztercze-Naszód, Maros-Torda, Csík, Háromszék, Brassó, Fogaras és Szeben vármegyékre, valamint Hunyad, Krassó-Szörény, Temes és Torontál vármegyék déli részeire.

21. §.

A kikülönített törzstiszt a területileg illetékes csendőrkerületi parancsnokságnak van alárendelve, azonban a neki kiutalt szolgálati területen belül a következő szolgálati teendőket — a csendőrkerületi parancsnokság ellenőrzési jogának épségben tartása mellett — önállóan végzi.

1. A fegyelem kezelése:

a) mindazon fegyelmi fenyítő ügyek elintézése, melyek a Szolgálati szabályzat I. Rész. 667. pont. 1. bekezdése, szerint az osztályparancsnok jogkörébe esnek;

b) a saját hatáskörében el nem intézhető fegyelmi ügyek és az összes bűnvádi feljelentések véleményezése és azoknak a csendőrkerületi parancsnoksághoz való előterjesztése.

2. A szolgálat felügyelete s az erre vonatkozó mindazon ügyeknek elintézése, melyek természetüknél fogva magasabb helyre való előterjesztést nem igényelnek.

3. A beosztott tisztek, tisztjelöltek, rangosztályba nem sorolt havidíjasok és legénység kiképzésének vezetése és felügyelete.

4. A szárnyparancsnokságok által az altiszti iskolába javaslatba hozott alkalmas csendőröknek a kerületi parancsnokság által meghatározott számban való kiválasztása.

5. A szolgálati szabályzat alapján beérkező kérelmek és panaszok elintézése, amennyiben azok hatáskörébe tartoznak.

6. Szabadságok engedélyezése a Szolgálati utasításban (Szervezeti rész) meghatározott mérvben s a szükséghez képest a szabadságoltaknak helyettesítése iránti intézkedések megtétele.

7. A laktanya szabályok betartásának, az öltözködés, felszerelés és iroda vezetésnek felügyelete s az esetleg talált hiányoknak megszüntetése, amennyiben azok felsőbb intézkedést nem igényelnek.

8. Az alárendelt tiszti alosztályoknak, járás-, őrs- és különítmény parancsnokságoknak a szemle utasítás határozmányai szerint való megsejmlélése.

9. Az alárendelt tisztek és járásparancsnokok szemleutazásainak ellenőrzése, a szemleleletek felülvizsgálása és az azokban esetleg jelentett hiányok eloszlására szükséges intézkedések megtétele, ha csak azok felsőbb intézkedést nem igényelnek.

10. A rangosztályba nem sorolt havidíjasok és altisztek minősítvényi táblázatainak véleményezése.

11. Legénység áthelyezése iránti javaslattétel.

12. A katonai határőrizeti utasításban és a jelen utasításhoz kiadott „Titkos függelék“-ben előírt teendők ellátása és irányítása.

Minden más itt fel nem sorolt szolgálati, — valamint az összes gazdasági — ügyek elintézése a csendőrkerületi parancsnokság hatáskörébe tartozik.

Az összes gazdasági ügyekben a szárnyparancsnokságok jelentéseiket a csendőrkerületi parancsnokságnak közvetlenül teszik meg és a csendőrkerületi parancsnokság is közvetlenül érintkezik velük; hasonló közvetlen érintkezés áll fenn a pót-szárny és a szárnyak között.

22. §.

A kiküldött törzstiszt mellé egy százados mint segéd-tiszt, egy járásőrmester mint irodai segédmunkás és egy polgári irodaszolga van rendszeresítve.

23. §.

A kiküldött törzstisztek állomáshelyei:

a) A m. kir. II. számú csendőrkerület kötelékében:

Pancsova, alárendelve neki a pancsovai, orsovai és karánsebesi szárny.

b) A m. kir. VII. számú csendőrkerület kötelékében:

Nagyszeben, alárendelve neki a nagyszebeni és petrosényi szárny.

Brassó, alárendelve neki a brassói és sepsiszentgyörgyi szárny.

Marosvásárhely, alárendelve neki a marosvásárhelyi, beszercei és csikszeredai szárny.

A kiküldött törzstiszt elnevezése állomáshelye szerint

történik, pl. „A magyar királyi VII. számú csendőrkerületi parancsnokság kiküldött törzstisztje, Nagyszeben“.

24. §.

A kiküldött törzstiszt helyettese rendes körülmények között az állomás helyén levő szárnyparancsnok, ha azonban segéd-tisztje rangban idősebb, mint az állomáson levő szárnyparancsnok: úgy ez.

25. §.

A kiküldött törzstisztnek a katonai (honvéd) hatóságokhoz való viszonyára és az azokkal való érintkezésre nézve a Szolgálati szabályzat I. Részében és az érvényben levő csendőrségi II. Szolgálati utasítás 154. §-ában foglalt határozványok és egyéb utasítások, — míg ellenben a polgári hatóságokhoz való viszonyára nézve a II. Szolgálati utasítás 2. §-ában lefektetett elvek az irányadók.

II. Szolgálat.

26. §.

Szolgálat általában.

A szolgálati teendőket általában ezen utasítás A) része szabályozza, miért is a következő §§-ok határozványai csakis azokra a csendőrségi parancsnokságokra vonatkoznak, melyek Románia és Szerbia határának mentén vannak elhelyezve.

27. §.

Szomszédos határmenti őrsöknek egymással való érintkezése.

A szomszédos határmenti őrsök kötelessége egymás között minél sűrűbb érintkezést fenntartani.

Ebből a célból az őrsparancsnok a szomszédos őrsök parancsnokait állomáshelyeiken időközönként szolgáltilag felkeresni tartozik.

A határmenti őrsök között a szükséghez képest járőrta-lálkozásokat kell létesíteni.

A találkozások számára és mikénti foganatosítására nézve — figyelembe véve a viszonyokat — a kikülönített törzstiszt jóváhagyása mellett a szakaszparancsnok intézkedik.

28. §.

Járőrök számereje.

A járőrök rendes körülmények között két főből állanak.

Ha a szolgálat minősége vagy egyéb viszonyok több tag-ból álló járőrök vezénylését teszik szükségessé: ez esetben a járőrök számerejét esetről-esetre az őrsparancsnok határozza meg.

29. §.

Óvatosság, figyelő állás, gyors elhatározás és fellépés.

Óvatosság, figyelő állás, gyors elhatározás és fellépés tekintetében a határmenti őrsök járőrei a II. Szolgálati utasítás 47. §-ában előírt irányelvek szem előtt tartására vannak utalva.

30. §.

Polgári örközegekkel való érintkezés.

A határforgalom hathatósabb ellenőrzése érdekében a csendőrség szolgálatának teljesítése közben a határrendőrség, pénzügyőrség és állami erdészeti személyzettel egyetértőleg járjon el és minden kínálkozó alkalmat használjon fel az észlelteknél egymással való kölcsönös közlésére.

A csendőrség, határrendőrség, pénzügyőrség nemkülöm-ben az állami erdészeti személyzet között az egyebekben fenn-álló viszony ezen közreműködés által változást nem szenved.

31. §.

Készültség.

Az esetleges támadás és meglepetések kikerülése végett a határmentén magányosan álló őrs-laktanyákban vissza-maradó legénység közül egynek úgy éjjel mint nappal ké-szültségben kell állania és az összes lőfegyvereknek 4—4 tölténnyel — töltve kell lenniök.

A fegyverek nem egyszerre, hanem csak részletekben tisztogathatók, úgy, hogy azoknak legalább fele töltve legyen.

A készültségi szolgálatban álló csendőr nappal úgy le-gyen öltözve és felszerelve, hogy a lehető leggyorsabban ki-vonúlhasson. Éjjel minden kényelem meg van neki engedve, csak hogy a nadrágot levetnie nem szabad.

Nappal, kedvező közbiztonsági viszonyok között és idő-járaskor a készültséges oldalfegyverrel ellátva, lehetőleg az elhelyezésen kívül, de annak közelében tartózkodják, hogy esetleges megfigyeléseket tehessen.

Az est beálltával virradtig a készültséges az elhelyezés-ben tartózkodik, de rendes közbiztonsági viszonyok között is az elhelyezés környékét időközönként fegyveresen (karabély) megvizsgálni és a közelben történő minden eseményt megfi-gyelni tartozik.

A készültségi szolgálat $\frac{2}{3}$ része szolgálati órának számít. (pl. 15 órás készültségi szolgálat után 10 óra.)

32. §.

Laktanyák biztosítása orvtámadások ellen.

Ott, ahol szükséges, a laktanyát orvtámadások ellen meg-felelően biztosítani (lőárok, drótháló, stb.), esetleg egyszerű módon védelemképes állapotba kell helyezni.

A határmenti őrök őrutyákat tarthatnak.

Magányosan álló laktanyákat tüzeset elleni védekezés céljából a legszükségesebb oltó szerekkel fel kell szerelni.

33. §.

Az országhatár mentén és annak közelében szolgálatot teljesítő csendőrség fegyverhasználati jogának kiterjesztése.

Romániával és Szerbiával szemben elhelyezett őrök járőrei a határ mentén és annak közelében teljesített szolgálataik alkalmával, a Szervezeti utasítás 12. §-ában felsorolt eseteken kívül, fegyverüket még a következő esetekben használhatják:

1. Ha valamely község határán kívül vezető mellék úton kettőnél többen éjjel, nemkülönben ha árukkal vagy más szállítmánnyal nappal is találatnak és a járőrnek fegyverhasználat (lövés) fenyegetett kétszeri felhívására (reákiáltására) meg nem állanak, hanem egyenként vagy valamennyien megfutamodnak.

2. Ha hajósok éjjel, vagy pedig ha fedett avagy megrakott vízi járművekkel nappal is találatnak és fegyverhasználat (lövés) fenyegetett kétszeri felhívásra (reákiáltásra) meg nem állanak, illetve ebbeli szándékukat kétségtelenül nem bizonyítják, hanem egyenként vagy valamennyien távozni (menekülni) igyekeznek.

A kétszeri fenyegető felhívásnak (reákiáltásnak) a vidéken divó nyelven és oly hangosan kell történni, hogy azt az illetők tényleg meg is érthessék. Azonban a löfegyvert még ez esetben is csak akkor szabad használni: ha a járőr meggyőződött arról, hogy az illetők a felhívást tényleg megértették. (Ez különösen abból következtethető, hogy pl. a csempészek és dugárusok menekülni igyekeznek.)

Tekintve azonban azt a körülményt, hogy az ezen §-ban tárgyalt fegyverhasználat alapja általában a legtöbb esetben

az elmenekülés, illetve megszökés megakadályozása: a csendőrijárőr ezt a végső eszközt lehetőleg csak akkor vegye igénybe, ha szolgálati célját másképpen biztosítani nem tudja.

Gyanús hajó, illetve annak személyzete ellen fegyvert csak azon esetben szabad használni, ha az illető hajó már kikötött és a csendőrijárőr átkutatást célzó felhívásának ellenszegül, vagy pedig, ha bár még csak kikötni szándékozik, azonban a csendőrijárőrt észrevéve, a parttól eltávozik és a járőr fegyverhasználat fenyegető felhívása (reákiáltása) dacára oda visszatérni, illetve kikötni nem akar.

Tájékoztatásul megjegyeztetnek még a következők:

A „község határán kívül“ kifejezés alatt a község lakott részén kívül eső területet kell érteni.

Az 1. és 2. pontban jelzett *éjjeli* időnek

január és december hóban	d. u. 6 órától d. e. 6,
február és november hóban	d. u. 7 órától d. e. 5,
március, szeptember és október hóban	d. u. 8 órától d. e. 4,
április és augusztus hóban	d. u. 9 órától d. e. 3,
május, június és július hóban	d. u. 10 órától d. e. 3

óráig terjedő időközöt kell tekinteni.

A fegyverhasználat módjának és terjedelmének mindig a cél eléréséhez kell alkalmazkodnia.

Azon esetben, ha emberek lóháton (öszvéren, számaron, stb.) vagy pedig járművön iparkodnak a csendőrijárőr elől menekülni: úgy a szökés megakadályozására irányuló lövést vagy lövéseket, ha annak használata szükséges és nem forognak fenn oly körülmények, melyek a Szervezeti utasítás 12. §-ához képest a személyek elleni fegyverhasználatot teszik indokolttá, mindenek előtt az állatokra kell irányítani. Járműveknél pedig, amennyiben azt a körülmények lehetővé teszik, a vonókötelet (istrángot) kell kettévágni.

C)

Különleges határozványok a nyári őrsök részére.

34. §.

A nyári őrsök felállításának, a legénység kiegészítésének és felváltásának módja.

A Román határon évenként — a gyalog közlekedés megkezdésétől annak megszűntéig — a szükséges helyeken nyári őrsök állítatnak fel.

Nyári őrsök tavasszal oly időben állítatnak fel, amidőn a hó már annyira elolvadt és a hideg annyira engedett, hogy a nyári őrsökön való tartózkodás és a határszél leportyázása akadály és veszély nélkül lehetséges. Ezen körülményt a területileg illetékes állandó őrs a helyszínén kellő időben megállapítani és az ott szerzett tapasztalatok alapján a kikülönített törzstisztnek bejelenteni köteles.

A kikülönített törzstiszt ezen jelentés vétele után — esetleg már előbb is — a nyári őrs legénységét kiválasztja és ezek neveit a csendőrkerületi parancsnokságnak bejelenti azzal, hogy a nyári őrs megszállása mikorra terveztetik.

Nyári őrsökre első sorban az önként jelentkezők s ezek

között is — teljes megbízhatóság mellett — a vidék nyelvét bírók vezényeltessenek.

Gondot kell fordítani arra is, hogy a vezényelték között egy-két csendőr mindig olyan legyen, ki megelőző évben ugyanazon a nyári őrsön már teljesített szolgálatot.

A nyári őrsök legénysége közül csak azok válthatók fel, kik betegség miatt szolgálatot teljesíteni képtelenek. A nyári őrs ősszel szűnik meg és a legénység csak akkor vonul be onnan az előre megjelölt belőrsőkre, midőn a leesett és állandónak ígérkező hó vagy túrhetetlen hideg miatt az ott tartózkodás és portyázás veszély nélkül lehetetlen.

Ugy a megszállást, mint a szolgálat beszüntetésének napját a csendőrkerületi parancsnokságnak szolgálati úton haladéktalanul be kell jelenteni, ki erről a belügyministernek jelentést tesz, az illetékes kir. bíróságokat, ügyészségeket, közigazgatási és határszéli rendőrhatalóságokat pedig értesíti.

35. §.

A nyári őrsök hivatása és a szolgálat mikénti kezelése.

A nyári őrsök teendőire és a szolgálat mikénti kezelésére nézve az ezen utasítás A) és B) rész határozványai mérvadók.

36. §.

Posta küldemények átvétele és átadása.

Ott a hol a posta küldemények átadása illetve átvétele köldönc útján nem eszközölhető: az erre vonatkozó intézkedések megtétele a kikülönített törzstiszt jóváhagyása mellett (járőrtalálkozások útján) a szakaszparancsnokság kötelessége.

E körülményt a kikülönített törzstiszt a csendőrkerületi parancsnokságnak bejelenteni tartozik.

37. §.

Ruházat.

A nyári őrsre vezényelt legénység teljes fegyverzettel és szerelvénnyel vonul fel és annyi posztóruhát, fehérneműt és lábbelit visz magával, amennyire a nyári őrs fennállásának ideje alatt előreláthatólag szüksége lesz.

Dísz és egyéb felesleges ruháját a bel(anya)őrsön visszahagyja.

38. §.

Iroda vezetés.

Az iroda vezetés hasonlóan történik, mint a többi állandó őrsön.

39. §.

Illeték.

A nyári őrsre vezényelt legénységet a vezénylés idejére a rendfokozatszerű zsold és szolgálati pótdíjon felül napi negyven fillér pótlék illeti. Csizmakoptatási és élelmicikk szállítási átalányt — ha annak szükségessége mutatkozik — a fennálló szabályok szem előtt tartása mellett kérni kell.

40. §.

Oktatás és fegyvergyakorlatok.

A nyári őrsön az oktatást és fegyvergyakorlatokat a lehetőség szerint kell megtartani. A határmenti szolgálat mi-kénti teljesítéséről és erre nézve fennálló rendeletekről és utasításokról minden egyes csendőrnek helyes fogalommal kell bírnia.

A nyári őrsök a legszükségesebb oktatási tárgyakkal a

kincstár részéről láttatnak el. Úgy ezek, mint az ágyneműek, berendezési tárgyak és a konyhaszerek külön leltárban tartandók nyilván és felváltáskor ezen leltár szerint történik az átadás illetve átvétel. A nyári őrsök szolgálatának szünetelésekor a fenti tárgyaknak miként és hol történendő őrzéséről a csendőrkerületti parancsnokság tartozik gondoskodni.

41. §.

A nyári őrs laktanyák felügyelete a szolgálat szünetelése alatt.

A nyári őrsök elhelyezését a területileg illetékes állandó őrsök parancsnokai téli időben — ha az időjárás ezt lehetővé teszi — felügyeltetni és ebből a célból oda időközönként járőröket vezényelni tartoznak.

A) minta a 18. §-hoz.

M. kir. számú csendőrkörlet örs.

Kimutatás

az örskörletben lévő egyes községeknek és kijelölt tereptárgyaknak az örsállomástól és egymástól való távolságairól.

A községek és tereptárgyak megnevezése:	Donó.	6. sz. gátórház.	Alsó malom.	5. sz. gátórház.	Felső malom.	Orbán bányatelep.	17. sz. vasúti őrház.	Somoskeőy tanya.	Béla tanya.	Jánosháza.	Hérics vadászlak.					
	k i l o m é t e r															
Pálfalva.	5.8	9.0	2.1	1.00	2.8	7.5	4.2	5.6	6.0	9.8	9.8					
Hérics vadászlak.	15.6	19.2	11.9	17.1	8.9	10.2	8.4	9.8	5.6	5.9						
Jánosháza.	15.6	13.4	11.9	11.2	13.2	4.6	5.2	12.4	8.2							
Béla tanya.	11.8	15.0	8.1	10.5	6.7	12.8	5.6	4.2								
Somoskeőy tanya.	8.9	14.6	5.7	15.6	2.5	12.6	9.2									
17. sz. vasúti őrház.	1.0	10.4	6.3	5.9	7.2	3.4										
Orbán bányatelep.	14.6	5.9	9.6	3.8	10.3											
Felső malom.	6.4	11.8	3.2	2.8												
5. számú gátórház.	11.7	2.1	11.9													
Alsó malom.	3.0	9.8														
6. sz. gátórház.	9.6															

Papíralak: A, beszerzendő: I.

B) minta a 18. §-hoz.

M. kir. számú csendőrkörlet örs.

Kimutatás

a szomszédos örsállomás és örskörlet portyázandó tereptárgyainak távolságairól.

A községek és tereptárgyak megnevezése:	Pálfalva.	Hérics vadászlak.	Jánosháza.	Béla tanya.	Somoskeőy tanya.	17. sz. v. őrház.	Orbán bányat.	Felső malom.	5. sz. gátórház.	Alsó malom.	6. sz. gátórház.	Donó				
	k i l o m é t e r															
Dalfalva.	13.4	7.3	4.0				4.5									
8. számú vasúti őrház.	11.2	2.0														
Útkaparó ház.	9.1	4.5					1.6									
Bélavára.	12.2						3.2		2.6		3.5					
Szancsali erdőéri lak.	10.2										1.4	8.5				
Majtényi villa.	11.3															
Ferenclak.	11.2															
Gáborhát.	12.0				8.1		9.2									
Szepesi gőztéglagyár.	12.2															
Szőlős.	18.8			8.6	9.2											
Bági csárda.	12.3															
Kerekes malom.	14.3	4.5														

Jegyzet: Az „A” mintájú kimutatás az ív belső bal, a „B” a belső jobb oldalára kerül és a vezénylő lajstromban örzendő. Hadtudományi